

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.74.2024.RB
3164595.12641474.10957164
Warszawa, 25-10-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Dariusza Mateckiego oraz grupy Posłów w sprawie merytorycznego uzasadnienia działań podejmowanych przez minister klimatu i środowiska, K10INT2428, przedstawiam poniższe informacje:

*Czy MKiŚ może przedstawić merytoryczne a nie medialne uzasadnienia podejmowanych działań?
Czy MKiŚ może wycofać się z dotychczas podjętych decyzji i poprzedzić kolejne szerokimi i transparentnymi konsultacjami z udziałem wszystkich interesariuszy, których one dotyczą?*

Na wstępie chciałbym zwrócić uwagę na brak precyzji zadanego pytania, zwłaszcza uwzględniając obszerny wywód interpelacji. Nie jest jasne do jakich działań się odnosi, co jest problematyczne, gdyż podejmujemy bardzo liczne i oczekiwane społecznie działania w tym obszarze. Chciałbym podkreślić, że priorytetem Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakresie zarządzania lasami jest wzmocnienie funkcji społecznej i przyrodniczej lasów z jednoczesnym zapewnieniem funkcji produkcyjnej. Należy zaznaczyć, że obecne kierownictwo resortu zwraca szczególną uwagę na transparentność podejmowanych działań zarządczych i nadzorczych. Chciałbym wyraźnie podkreślić, że przyjęta linia postępowania (tj. podejmowanie działań na rzecz zwiększenia funkcji społecznej i przyrodniczej lasów przy szerokim udziale wszystkich interesariuszy) będzie kontynuowana.

Należy także zauważyć, że podejmowane działania mają służyć odbudowaniu zaufania społecznego do Lasów Państwowych. Z badania wykonanego w grudniu 2023 r. przez PBS wynika, że w porównaniu z 2019 r. zaufanie społeczne do LP spadło o 30 pkt proc. W 2023 r. pozytywnie działalność PGL LP oceniło 54 proc. a w 2019 r. 84 proc. ankietowanych.

Możliwość zmiany, uchylenia lub stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznych Ministra Klimatu i Środowiska reguluje zaś Kodeks postępowania administracyjnego (zob. art. 145 i n.). Obecnie każdorazowo wydanie decyzji administracyjnej jest poprzedzane umożliwieniem zaprezentowania swojego stanowiska przez interesariusza (stronę), jak wymaga tego art. 10 ww. Kodeksu.

Czy rząd może przedstawić analizę skutków działań i decyzji MKiŚ, w odniesieniu do ich konsekwencji gospodarczych i społecznych?

Czy rząd może podjąć stosowne interwencje zapobiegające ich bezpośrednim, negatywnym skutkom?

Na wstępie chciałbym zauważyć, że polecenie z dnia 8 stycznia br. dotyczy wstrzymania lub ograniczenia możliwości pozyskania drewna na obszarze ok. 94 tys. ha. Zgodnie z aktualnymi danymi GUS powierzchnia lasów zarządzanych przez Lasy Państwowe wynosi 7 134,4 tys. ha. Oznacza to, że poleceniem objęto jedynie 1,31% powierzchni lasów. Zgodnie z posiadanymi informacjami należy wskazać, że w ramach polecenia z 8 stycznia br. poziom realizacji założeń dotyczących pozyskania drewna wynosi ok. 83,9%. Oznacza to, że łącznego rozmiaru pozyskania drewna wynikającego z umów dla wszystkich grup czynności, który wynosił 1 862 767 m³, szacowany rozmiar pozyskania drewna możliwy do realizacji po 8 stycznia br., przy założeniu obowiązywania polecenia do końca 2024 r., dla wszystkich grup czynności, wynosi 1 562 011 m³. Biorąc pod uwagę, że Lasy Państwowe nie realizują w pełni zaplanowanego pozyskania, skala wynikająca z moratorium nie wywołuje zauważalnych zmian w skali kraju.

Jak wskazano powyżej, priorytetem Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakresie zarządzania lasami jest wzmocnienie funkcji społecznej i przyrodniczej lasów przy jednoczesnym zapewnieniu funkcji produkcyjnej. Proces zwiększenia ochrony ekosystemów leśnych o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych powinien wzmocniać ochronę przyrody oraz społeczności lokalne, jednocześnie sprzyjając stabilnemu funkcjonowaniu sektora usług leśnych i sektora drzewnego, dając szansę na jego transformację. Musi również zapewniać warunki dla stabilnego funkcjonowania i dalszego samofinansowania Lasów Państwowych. Wyjściowym założeniem powinno być poszukiwanie rozwiązań, które będą korzystne dla kluczowych interesariuszy. Integralną częścią procesu powinna być identyfikacja ryzyk oraz niezbędnych działań ograniczających potencjalne negatywne skutki gospodarcze i społeczne. Podejmowane działania nie powinny skutkować likwidacją miejsc pracy. Przyjmowane będą rozwiązania, które umożliwią generowanie nowych, atrakcyjnych miejsc pracy, w szczególności na obszarach wiejskich

i obszarach zagrożonych marginalizacją (KPO). W przypadku identyfikacji ryzyka wystąpienia negatywnych skutków gospodarczych i społecznych, działaniom na rzecz wzmocnienia ochrony lasów powinny towarzyszyć adekwatne działania osłonowe. Wskazane jest również uwzględnienie w dyskusji aspektów związanych z ograniczeniem spalania biomasy w energetyce, jak również ograniczeniem eksportu drewna okrągłego poza Unię Europejską. Działania te mogą skutecznie niwelować negatywne skutki gospodarcze dla sektora drzewnego związane z ograniczeniem pozyskania drewna.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska rozumie potrzeby sektora drzewnego. Właśnie dlatego Ministerstwo Klimatu i Środowiska we współpracy z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe oraz Ministerstwem Rozwoju i Technologii ogłosiło „Pakiet dla przemysłu drzewnego”, którego celem jest stworzenie warunków dla stabilnego rozwoju firm w tym sektorze.

„Pakiet dla przemysłu drzewnego” obejmuje:

- zwiększenie procenta puli drewna, przeznaczonej dla stałych sprawdzonych klientów;
- większe premiowanie intensywności przerobu drewna przy sprzedaży – im bardziej korzystne dla gospodarki, zaawansowane (głębsze) wykorzystanie drewna, tym większa premia;
- oferowanie produktu drzewnego dostosowanego do potrzeb polskich nabywców, a nie zagranicznych np. z Dalekiego Wschodu;
- proklimatyczną lokalność – premię dla kupców przerabiających drewno bliżej miejsca pozyskania, aby uniknąć nieracjonalnego transportu drewna, zbędnie generującego CO₂;
- eliminację nieuczciwych kupujących przez efektywną kontrolę rzeczywistego sposobu i miejsca przerobu drewna. Przedsiębiorcy unikający kontroli nie otrzymają punktów;
- eliminację zjawiska sztucznego popytu na drewno;
- większą stabilność i pewniejszą przyszłość, łatwiejsze planowanie – wprowadzenie opcji półrocznej umowy na zakup drewna;
- transparentność sprzedaży drewna – pełna jawność nabywców i wartości umów, w tym deklaracji przerobu;
- uwolnienie dla przemysłu drewna pełnowartościowego, grubego, które dziś jest używane w energetyce. Zdefiniowanie kategorii drewna energetycznego.

Pakiet ten, został stworzony na bazie licznych postulatów stowarzyszeń i organizacji zrzeszających przedsiębiorców branży drzewnej. Przed 2024 r. nie było takiej otwartości Ministerstwa Klimatu i Środowiska na dialog z przemysłem drzewnym, co przyznają sami przedsiębiorcy np. na komisji sejmowej. Przedstawiony pakiet wyznacza kierunek zmian, który obecnie przeformułowany jest na konkretne wdrożenia, czego wyrazem są niedawno ogłoszone zasady sprzedaży. Może on też przekładać się na ceny drewna (np. wskutek większej podaży na rynku krajowym niż na eksport).

Należy podkreślić, że rozmowy z wieloma interesariuszami wskazują na zadowolenie z podjętych działań. Szczegółowe rozwiązania zostaną wypracowane na dedykowanych temu tematowi spotkaniach z przedstawicielami przemysłu drzewnego, Lasów Państwowych oraz strony społecznej. Przewidywane jest, że zmniejszenie pozyskania nie będzie rzutować na sektor drzewny, gdyż podaż surowca będzie wyższa na rynek krajowy wskutek ograniczenia eksportu oraz wykorzystania w energetyce.

Należy także wskazać, że współpraca pomiędzy Lasami Państwowymi a pracownikami zakładów usług leśnych jest procesem ciągłym. Wydaje się, że podjęte działania w sposób znaczący usprawniły zarządzanie w zakresie realizacji moratorium z jednoczesnym minimalizowaniem skutków dla pracowników leśnych. Nadto pod auspicjami Ministerstwa Klimatu i Środowiska realizowane są spotkania z przedstawicielami zakładów usług leśnych oraz Lasów Państwowych celem poprawy sytuacji tych zakładów, a jednocześnie polepszenia jakości ich usług oraz bezpieczeństwa ich wykonywania.

Wypracowane zostały rozwiązania mające dla branży usług leśnych dotyczące:

- a) Stosowania kryteriów poza cenowych w postępowaniach przetargowych przez nadleśnictwa.

Dokumentacja opracowana przez ZZ ds. Standaryzacji Usług Leśnych w LP umożliwia zastosowanie fakultatywne przez nadleśniczych jednego z 4 zaproponowanych kryteriów pozacenowych takich jak:

- samodzielna realizacja kluczowych elementów (części) zamówienia;
- zatrudnienie pracownicze przy zagospodarowaniu lasu;
- proekologiczne parametry techniczne sprzętu przewidzianego do realizacji przedmiotu zamówienia;
- samodzielna realizacja kluczowych elementów (części) zamówienia za pomocą pracowników zatrudnionych na umowę o pracę na pełen etat.

b) Weryfikacji/kontroli zapisów umów przez Zamawiających (nadleśnictwa).

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych opracowała zarządzenie, które posłuży jako narzędzie pomocnicze służące do jednolitej weryfikacji prawidłowości przestrzegania zapisów umownych na poziomie jednostek (nadleśnictw). Zarządzenie ma opierać się na powszechnie funkcjonującej check-liście.

c) Terminu płatności za pracę wykonane przez Zakłady Usług Leśnych.

Obecnie obowiązująca dokumentacja (wzór umów na usługi leśne) w PGL LP na rok 2025 zawiera zapis, który określa maksymalny 14 dniowy termin płatności po otrzymaniu prawidłowo wystawionej faktury przez Wykonawcę.

d) Poprawy komunikacji jednostek Lasów Państwowych z przedsiębiorcami leśnymi.

Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych organizują Komisje Wspólne Lasów Państwowych z Przedsiębiorcami leśnymi na szczeblu regionalnym. Są to spotkania, organizowane średnio dwa razy w roku. Na spotkaniach Wykonawcy wymieniają się doświadczeniami z pracownikami PGL oraz rozmawiają o sprawach dotyczących wykonawstwa usług leśnych w nadleśnictwach w których świadczą usługi. Na poziomie DGLP zostanie uruchomiona strona internetowa, która będzie pełniła funkcję informacyjną dla Przedsiębiorców leśnych w sprawach związanych z ich pracą.

Pragnę poinformować, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska przedstawiło kierownictwu Lasów Państwowych potrzebę korzystniejszego wynagradzania usług leśnych innych niż związanych z pozyskaniem drewna. Zmiana w tym zakresie, w zgodnej opinii Ministerstwa i Lasów Państwowych, musi być związana z zagwarantowaniem odpowiednio wysokiej jakości tych usług. Potrzeba w tym zakresie jest również zrozumiała dla przedstawicieli zakładów usług leśnych, z którymi Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi dialog. Przewiduje się, że rozwinie się nowy rynek usług w zakresie aktywnego wspierania odbudowy ekosystemów różnych typów, który może być impulsem do transformacji i rozwoju zakładów usług leśnych.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów